

MAIN MENU

💖 ด้านที่ 1 สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

🏫 ด้านที่ 2 นวัตกรรมและการศึกษา

👤 ด้านที่ 3 สาธารณภัย

🏗️ ด้านที่ 4 โครงสร้างพื้นฐาน

🌊 ด้านที่ 5 การบริหารจัดการน้ำ

🏢 ด้านที่ 6 การจัดการภายในและธรรมาภิบาล

👥 ด้านที่ 7 สังคม ศาสนา วัฒนธรรม

ข้อมูลหมู่บ้าน

ข้อมูลชุมชน

ข้อมูลคณะกรรมการชุมชน

ข้อมูลการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน

ด้านที่ 7 สังคม ศาสนา วัฒนธรรม >> ข้อมูลศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น

SOC006

ข้อมูลศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

จังหวัด หนองบัวลำภู

อำเภอ สุวรรณคูหา

อปท. อบต.กุดผึ้ง

ปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ/
กิจกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้านช่องทางการติดต่อ/การสืบค้นเพื่อการเรียนรู้
สถานที่ตั้ง

พิกัดที่ตั้ง

ละติจูด

ละติจูด

ลองจิจูด

ลองจิจูด

ชื่อเจ้าของ

องค์การบริหารส่วนตำบลกุดผึ้ง

เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้
ในการติดต่อ 095-664-8316

ชื่อผู้ประสานงาน

นางชลิตา ชัยสงค์

เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ 080-485-7638

ข้อมูลการจัดตั้งกองทุน/
วิสาหกิจชุมชน

สวนสาธารณะ/สถานที่ออกกำลังกาย

ข้อมูลห้องสมุด/ที่อ่านหนังสือ
ท้องถิ่น

ข้อมูลศาสนสถาน

ข้อมูลตลาด

ข้อมูลศาสนา ศิลปะ และ
วัฒนธรรมท้องถิ่น

ข้อมูลโครงการประชาคม

ข้อมูลสถานธนาอนุบาล

ข้อมูลโรงฆ่าสัตว์

ข้อมูลกล้อง CCTV

ข้อมูล พ.ร.ฎ. การกำหนดให้ผู้รับ
ใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียม
การต่ออายุใบอนุญาตแทนการ
ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต พ.ศ.
2564

📺 ด้านที่ 8 เศรษฐกิจและแหล่ง
ท่องเที่ยว

ช่องทางการติดต่อออนไลน์

Website

Facebook

IG

Line

ลิงก์ที่เผยแพร่ใน
เว็บไซต์หลักของ
อปท.

ตั้งแต่วันที่

ความเกี่ยวข้องของโครงการ/กิจกรรม

ศาสนา

ระบุศาสนา

ศาสนาพุทธ

วันเริ่ม

วันสิ้นสุด

จำนวนผู้เข้าร่วม

ศิลปะ

เนการติดต่อ

Email

เบอร์ติดต่อ

Fax

อื่นๆ

ลิงก์ที่เผยแพร่ใน
ช่องทางออนไลน์
อื่นของ อปท.

ถึงวันที่

📄 รายงานเกี่ยวกับหนี้ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

✓ การรับรองข้อมูล

▶ แบบสำรวจการเตรียมความพร้อมการเลือกตั้งปี 2563

📄 แบบสำรวจ 2564

👤 กิจกรรม

📄 แบบสำรวจ

ด้านศิลปะท้องถิ่น/ศิลปะพื้นบ้าน

ศิลปกรรม

ศิลปหัตถกรรม

ศิลปะประยุกต์

วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น

ชื่อเครือข่ายวัฒนธรรม

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

จำนวนเครือข่าย
วัฒนธรรม

ด้านวัฒนธรรมและ
ประเพณีท้องถิ่น

ด้านที่อยู่อาศัยและการดำรงชีพ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ระดับของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาขาของภูมิปัญญาท้องถิ่น

หัตถกรรม

ประเภทของการถ่ายทอดและการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประเภทของการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประเภทของการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

- บุคคล ทายาทของเจ้าของภูมิปัญญา
- สถานที่
- วัตถุสิ่งของ

การเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- มีการเผยแพร่
 - เผยแพร่เฉพาะบุคคลในครอบครัว
 - เผยแพร่ต่อสาธารณชน
- ไม่มีการเผยแพร่

งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ 0.00

บาท

แหล่งงบประมาณ -

จำนวนคนที่เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม

บุคลากรภาครัฐ/
รัฐวิสาหกิจ

คน

บุคลากรภาค
เอกชน/ประชา

คน

ฐานข้อมูล
ภูมิปัญญาท้องถิ่น / ปราชญ์ชาวบ้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลกุดผึ้ง
ตำบลกุดผึ้ง อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู

บทนำ

ครูภูมิปัญญาไทยหรือที่ยกย่องกันว่าปราชญ์ชาวบ้าน มีความหลากหลาย มากมายตามความถนัด และความสามารถของแต่ละคน ซึ่งมีองค์ความรู้ที่มีการหล่อหลอม ชิมชับ บ่มเพาะ ค้นคว้า ทดลองโดยใช้วิถีชีวิตของตนเองเป็นห้องทดลองขนาดใหญ่ เพื่อทดสอบความถูกต้องแล้วคิดสรรกลั่นกรองสิ่งที่มีคุณค่าแก่ชีวิต แก่แผ่นดิน ถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้สืบสานทั้งที่เป็นมรดกและทั้งที่เป็นสมบัติทางปัญญา ดังนั้น ประสบการณ์ความคิด และวิถีการดำรงชีวิตของครูภูมิปัญญาไทยแต่ละท่านล้วนเป็นขุนทรัพย์ทางปัญญาที่สำคัญของแผ่นดิน ซึ่งงานสวัสดิการสังคม มีภารกิจด้านการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ขอแนะนำครูภูมิปัญญาไทยหรือปราชญ์ที่น่าสนใจและเรียนรู้วิถีชีวิต/การปฏิบัติงานในตำบลกุดผึ้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลกุดผึ้ง ได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำฐานข้อมูลทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านไว้ เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติและเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ จึงได้จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้านในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดผึ้งขึ้น โดยหวังว่าจะเป็นประโยชน์ไม่มากนัก

งานการศึกษา
องค์การบริหารส่วนตำบลกุดผึ้ง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑
ฐานข้อมูลปัญญาท้องถิ่น	๒ - ๑๐
- ด้านเกษตรกรรม	
- ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม	
- ด้านแพทย์แผนไทย	
- ด้านศาสนาและพิธีกรรม	
- ด้านโภชนาการ	
- ด้านศิลปะ วัฒนธรรม	
- ด้านภาษาและวรรณกรรม	

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น พื้นความรู้ความสามารถที่ผ่านกระบวนการคิดโดยใช้สติปัญญาของคนในท้องถิ่นมีการเรียนรู้และถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งจนเกิดผลดีงาม มีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่

๑. ด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกสิกรรม/การปศุสัตว์ /การประมง/การป่านไม้ เช่น การทำเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น

๒. ด้านหัตถกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช้เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น จักสาน งานแกะหนังตะลุง งานทอผ้าด้วยมือ งานเย็บปักถักร้อย งานทำหัวโขน เป็นต้น

๓. ด้านอุตสาหกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต โดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้านบริการ เช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ/ตู้) การแปรรูปสิ่งต่างๆ จากยางพารา

๔. ด้านการแพทย์แผนไทย คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เช่น การหัตถเวชกรรมไทย (การนวดไทย/การนวดประคบสมุนไพร) การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค การผดุงครรภ์พื้นบ้านโดยหมอดำแยชาวไทยมุสลิม (โต๊ะบีแค) เป็นต้น

๕. ด้านศาสนาและพิธีกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับศาสนาและพิธีกรรมต่างๆ ของชุมชนนั้นๆ พิธีกรรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและวัฒนธรรม มนุษย์ในสังคมที่เจริญแล้วต่างก็มีประเพณีและพิธีกรรมที่เฉพาะของตน พิธีกรรมเป็นเครื่องชี้ถึงความสามัคคีความกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ สำหรับประเทศไทยซึ่งคนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนั้น พิธีกรรมส่วนใหญ่จึงเกี่ยวข้องกับเรื่องของศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร การไหว้พระสวดมนต์ การทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อและหลักการของพุทธศาสนาแทบทั้งสิ้น พิธีกรรมที่เกี่ยวกับศาสนานี้เรียกว่า ศาสนาพิธี

๖. ด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ ดนตรี หัตถศิลป์ การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ เช่น การขับร้องเพลงอีแซว ลำตัด ลิเก หมอลำ โนรา เป็นต้น

๗. ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น ภาษาโบราณ ภาษาถิ่น หนังสือ ตำรา ตำหรับอาหาร งานประพันธ์/บทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน บทเพลงพื้นบ้าน เป็นต้น

๘. ด้านโภชนาการ คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับความสามารถในการเลือกสรรประคิษฐ์ และปรุงแต่งอาหารและยาได้เหมาะสมกับความต้องการของร่างกายในสภาวะการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนผลิตเป็นสินค้าและบริการส่งออกที่ได้รับความนิยมแพร่หลายมาก รวมถึงการขยายคุณค่าเพิ่มของทรัพยากรด้วย

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.ด้านเกษตรกรรม

ชื่อ-สกุล	นางสาวมาลี สิงห์ป้อง
ที่อยู่	บ้านกุดผึ้ง ต.กุดผึ้ง อ.สุวรรณคูหา จ.หนองบัวลำภู
ความสามารถ	ด้านเกษตรผสมผสาน

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒. ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

ชื่อ-สกุล	นางประนอม บุญตก
ที่อยู่	โนนป่าหวาน ต.กุดผึ้ง อ.สุวรรณคูหา จ.หนองบัวลำภู
ความสามารถ	ด้านการจักสาน

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒.๒ ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

ชื่อ-สกุล	นางสังวณ สุวอ
ที่อยู่	บ้านนาไก่อ ต.กุดผึ้ง อ.สุวรรณคูหา จ.หนองบัวลำภู
ความสามารถ	ด้านการทอผ้า

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒.๒ ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

ชื่อ-สกุล	นางคำห่อ คำจันท
ที่อยู่	บ้านโนนป่าหวาน ต.กุดผึ้ง อ.สุวรรณคูหา จ.หนองบัวลำภู
ความสามารถ	ด้านการเลี้ยงแมงป่องช้าง

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓.ด้านการแพทย์แผนไทย

ชื่อ-สกุล	นายบุญเที่ยง เหลาเสน
ที่อยู่	บ้านเชียงฮาย ต.กุดผึ้ง อ.สุวรรณคูหา จ.หนองบัวลำภู
ความสามารถ	ด้านนวดแผนไทย

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๔.ด้านศาสนาและพิธีกรรม

ชื่อ-สกุล	นายสี โพธิ์ศิลา
ที่อยู่	บ้านนาไร่เดี่ยว ต.กุศมิ่ง อ.สุวรรณคูหา จ.หนองบัวลำภู
ความสามารถ	ด้านหมอพรหมณ์

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๕.ด้านโภชนาการ

ชื่อ-สกุล	นางเล็ก โพธิ์จันทร์
ที่อยู่	บ้านนาไร่เดี่ยว ต.กุดผึ้ง อ.สุวรรณคูหา จ.หนองบัวลำภู
ความสามารถ	กล้วยฉาบ

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๖.ด้านความเชื่อ

ชื่อ-สกุล	นางเล็ก โพธิ์จันทร์
ที่อยู่	บ้านนาไร่เดี่ยว ต.กุดผึ้ง อ.สุวรรณคูหา จ.หนองบัวลำภู
ความสามารถ	พิธีกรรม หลักบ้านและดอนปู่ตา

บทสรุป

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นรากฐานสำคัญของการดำรงชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสรรพวิชาความรู้ที่ชุมชนใช้แก้ปัญหาหรือจรรโลงชีวิตของเขาไม่ว่าจะเป็นความรู้ที่มีการสั่งสม มีการประยุกต์ใช้มายาวนานหรือชุมชนรับมาจากภายนอก ล้วนแต่เป็น ความรู้ที่ผ่านการพิสูจน์ว่าเข้ากันได้กับวิถีชีวิตด้านอื่น ๆ ของชุมชนท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นยังเป็นความรู้สาธารณะที่คนส่วนใหญ่สามารถนำไปใช้ได้ หากภูมิปัญญาท้องถิ่นจะสามารถดำรงอยู่ได้ยาวนาน จำเป็นต้องมีศักยภาพในการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จะต้องมีภูมิคุ้มกันทางปัญญาของตนเอง คือ การพัฒนาคนในชุมชนท้องถิ่นให้มีอิสรภาพทางการคิด มีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถวิเคราะห์ พัฒนาแบบใหม่ วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของภูมิปัญญาของตนเองและสิ่งที่น่าสนใจจากภายนอก เพื่อเลือกประยุกต์ใช้อย่างชาญฉลาดและมีการปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน น่าจะเป็น หนทางหนึ่ง ที่ช่วยให้ชุมชนท้องถิ่นอยู่รอดอย่างยั่งยืนทั้งปัจจุบันและอนาคต